

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

1.1. Lovforslaget indeholder først og fremmest et nyskrevet kapitel 22 i retsplejeloven om retternes stedlige kompetence i borgerlige sager.

Lovforslaget indebærer endvidere ophævelse af en række værnetingsbestemmelser i særlovgivningen, som bliver overflødige med gennemførelsen af det nye kapitel 22 i retsplejeloven.

Endelig indeholder lovforslaget en bemyndigelsesbestemmelse til justitsministeren om adgangen til at fastsætte bestemmelser om, at der ikke kan kræves legalisering m.v. af udenlandske offentlige dokumenter.

1.2. I betænkning nr. 1052/1985 har retsplejerådet – i forbindelse med udarbejdelsen af forslag til hvorledes EF-domskonventionen bør gennemføres i Danmark, jfr. det samtidig hermed fremsatte lovforslag til lov om EF-domskonventionen m.v. – foretaget en almindelig gennemgang af retsplejelovens værnetingsregler. Retsplejerådet har i forbindelse hermed overvejet, hvorvidt domskonventionens regler bør indføres dels som nationale værnetingsregler, det vil sige som værnetingsgrundlag i sager mod sagsøgte med hjemting i Danmark, dels som internationale værnetingsregler uden for domskonventionens område, det vil sige ved sagsanlæg her i landet mod sagsøgte uden hjemting i Danmark i sager, der ikke omfattes af domskonventionen. Retsplejerådet har endvidere overvejet eventuelle andre ændringer, herunder sproglig modernisering, af de gældende nationale og internationale værnetingsregler.

Lovforslaget bygger – med enkelte ændringer af overvejende redaktionel karakter – på retsplejerådets betænkning.

2. Gældende regler om værneting

2.1. De gældende *nationale værnetingsregler* er nærmere beskrevet i retsplejerådets betænkning, side 12-18.

Efter disse regler skal retssager anlægges ved sagsøgtes *hjemting*, d.v.s. i den retskreds, hvor sagsøgte har bopæl.

Visse sager kan dog tillige anlægges ved et andet værneting end sagsøgtes hjemting. Disse *supplerende værneting* (de såkaldte undtagelsesværneting) bygger på et andet tilknytningmoment end sagsøgtes bopæl og opholdssted. Eksempelvis kan sager om rettigheder over fast ejendom anlægges i den retskreds, hvor ejendommen ligger, jfr. retsplejelovens § 240, stk. 1. Der henvises om de øvrige supplerende værneting til retsplejerådets betænkning, side 13-16.

Endelig kan retssager anlægges ved et *aftalt værneting*. Parterne kan nemlig aftale at indbringe deres sag, for hvilken af samtlige ligeartede retter i første instans, de vil.

2.2. De gældende regler om *danske domstoles internationale kompetence* er nærmere beskrevet i retsplejerådets betænkning, side 18-21.

De såkaldte processuelle udlændinge, altså personer der ikke har hjemting her i landet, kan sagsøges i Danmark, hvis danske domstole er kompetente efter reglerne om de særlige supplerende værneting, eller hvis den sagsøgte ved aftale har underkastet sig dansk værneting. Udlændinge, der ikke kan sagsøges ved et supplerende værneting (undtagelsesværneting) eller et aftalt værneting, kan dog sagsøges her, hvis de ved stævningens forkyndelse opholder sig eller har gods her, og sagen angår formueretsforhold, jfr. retsplejelovens § 248, stk. 2. Om bestemmelsens nærmere indhold, der har givet anledning til tvivl i teori og praksis, henvises til retsplejerådets betænkning, side 19-20.

3. Lovforslagets indhold

3.1. Den foreslåede affattelse af retsplejelovens værnetingskapitel om borgerlige sager opretholder i det væsentlige den gældende *systematik*. De ændringer i forhold til den gældende affattelse af kapitel 22, som er indeholdt i lovforslaget, består i vidt omfang af sproglige *moderniseringer* af redaktionel karakter. På en række punkter foreslås der